

МАЯ ВЛАХОВА-АНГЕЛОВА

mvlahova@ibl.bas.bg

ORCID: 0000-0002-7826-1898

Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин“

Българска академия на науките

София, България

<https://doi.org/10.17651/ONOMAST.67.5>

Onomastica LXVII, 2023

PL ISSN 0078-4648

ГЕРГАНА ПЕТКОВА

Gergana.Petkova@mu-plovdiv.bg

ORCID: 0000-0001-7209-9765

Медицински университет – Пловдив

Пловдив, България

ГРАНИЧНИ ЯВЛЕНИЯ В СЪВРЕМЕННАТА БЪЛГАРСКА АНТРОПОНИМИЯ*

Ключови думи: гранични явления, българска антропонимия, нововъведения, неконвенционални имена

1. ВЪВЕДЕНИЕ

През последните две десетилетия тенденциите на плурилингвизъм и глобализация в рамките на ЕС се отразяват и върху българската езикова ситуация, характеризираща се със засилено присъствие на английския език, който, от своя страна, завладява редица престижни комуникативни сфери. Според А. Ангелов „главен фактор за езиковите промени е културната унификация“ (Ангелов, 2012, с. 87). Подмяната на локалния културен контекст неминуемо води до множество лексикални заемания, но също и до навлизането на цели мисловни модели и граматически конструкции (Ангелов, 2014а).

Измененията в културния контекст неминуемо дават отражение и върху системата от лични имена, тъй като антропонимията е силно подвластна на социокултурната динамика. В резултат на интензивните промени в културата, ценностите и формите на комуникация личните имена не само у нас се интернационализират и се характеризират с по-висока степен на уникалност (Gerritzen, 2006; Leibring, 2016; Choleva-Dimitrova и др., 2021). Пораждащите се в следствие на тези процеси явления биха могли да се определят

* Настоящото изследване е проведено в рамките на проекта „Личните имена в България в началото на 21. век“, финансиран от ФНИ по договор № КП-06-Н-40/10, 10.12.2019.

като гранични, тъй като доскоро не бяха познати в българската личноименна система, а днес вече си проправят път и бележат нов етап в нейното развитие. В най-голяма степен това важи за ставащите вече популярни имена без полова съотнесеност, т.нар. унисекс имена, а също и за различни неконвенционални имена (напр. с нетипичните завършеци *-у*, *-и*, *-е*, вкл. женски имена с *-ø* флексия), за бащините имена, образувани без традиционния суфикс *-ов(a)/-ев(a)* и не на последно място за все още редките фамилни имена без типичното окончание за женски род.

Така от една силно национално специфична система постепенно българската личноименна система губи някои от своите най-характерни особености и лека-полека не само личните, но също и бащините, а и фамилните имена започват да придобиват по-универсална, наднационална форма и звучене. Разбира се, тези процеси са едва в началото и все още преобладаващата част от имената се подчиняват на традиционните правила и установените норми. Все пак имайки предвид бързината, с която настъпват промените, а също и степента на разпространение на някои нови явления, можем да допуснем, че в недалечно бъдеще може и да се сбъднат някои от прогнозите на наши езиковеди, че в даден момент българските лични имена ще загубят своята национална специфичност. А. Ангелов дори определя случващото се с имената в България като „подмяна на личноименната система“ (Ангелов, 2014а, с. 260).

Настоящото изследване цели да се фокусира върху анализа на споменатите гранични явления в съвременната българска антропонимия, като се опита да открие причините за тяхната поява в социокултурните промени и културната унификация, наблюдавани в България през последните две десетилетия, т.е. в социономастичен аспект.

2. ТЕОРЕТИЧНА ОБОСНОВКА

Социалните промени безспорно са причината за модата при имената и водят до периодична смяна в предпочитанията сред родителите към определени преномени. И въпреки че изследванията в областта на антропонимията сочат, че традициите все още са уважавани и следвани, глобализацията може да бъде определена като процес, който застрашава националната и регионалната идентичност (Gerritzen, 2006, с. 177; Ангелов, 2014а, 2014б). Днес глобализацията, която се наблюдава в световен мащаб и чийто израз е културната унификация, е водещата причина за промените в именния репертоар. В последните две десетилетия новостите при личните имена, както може да се предполага, идват основно от англо-американската култура, тъй като „езиковата глобализация се облича в английска форма“ (Ангелов, 2014а, с. 258),

а според М. Виденов „истинското ѝ название би следвало да е американизация“ (Виденов, 2017, с. 15). Тя налага до голяма степен единна мода на имената по целия свят, чието отражение може да се открие в различните личноименни системи. Сравнението на антропонимните тенденции в страните от Европа показва, че е налице една група от антропоними, които могат да бъдат определени като интернационални и които заемат челните места във повечето честотни списъци (Левкова, 2021). Причината за това може да бъде търсена в подобния вкус на цяло едно поколение родители, формиран от масовата култура. Редица изследователи дори прогнозираят, че идентичността все повече ще избледнява и именните системи на отделните народи в Европа ще стават все по-сходни (Gerritzen, 2006; Левкова, 2021). Появата на имена като *Тони*, *Стефани* или *Крис* вече е глобално явление. Така обликът на българските лични имена постепенно се изменя в посока към все „по-западно“ звучащи имена, напр. вм. *Христо* > *Кристиан*, вм. *Ангелина* > *Анджела*. Приемайки термина на А. Ангелов (2014а, 2014б), можем да обобщим, че се наблюдава *уестърнизация* на личноименната система, която се изразява във възприемането, от една страна, на конкретни имена (Петкова, 2021; Choleva-Dimitrova и др., 2021), а от друга страна, на имеобразователни средства и начини, характерни изключително за английския език (Влахова-Ангелова, 2023). Казано по друг начин, надмощието и престижът на англосаксонската мода в именуването в глобален мащаб води до приспособяване на българските имена към нея. Резултатът от това са появата на гранични явления в нашата антропонимия, които могат да бъдат определени като: 1) преход от полово определени към полово неопределени имена (лични, бащини и фамилни); 2) заличаване на разликите между лично и бащино име (чрез отказ от употребата на суфикс *-ов(a)/-ев(a)*) като последица от новата социолингвистична ситуация у нас (т.е. засиленото присъствие на английския език или американизацията) и подмяната на културния контекст.

Още първите социономастични наблюдения върху модата при личните имена в България установяват, че като високо престижни се възприемат чуждите имена, заети от западноевропейски езици — преките заемки и „чуждообразните“ имена са една от двете форми за създаване на престижни имена (Константинов, 1987, с. 43). И преди, и сега причините за появата и утвърждаването на чуждите имена в езиковата практика у нас са социолингвистични и се коренят във виждането, че чуждата култура и език имат по-висок престиж спрямо българската (Алексова, 2014). Българските лични имена със самата си форма подсказват, че носителите им са българи (Илчев, 2012, с. 41). В днешно време за една част от българите този факт е неприемлив (Левкова, 2022, с. 99–100) и те смятат за по-престижни имена, които са по-универсални и дават възможност на децата да се приобщат безпроблемно

към чужда култура¹. Подобни тенденции се регистрират и в други общества, където за представителите на по-младото поколение е видно предпочитане към англицизираните варианти на традиционни имена с цел по-лесна социална интеграция (Pisoschi, 2013, с. 68), включително и в общества, които поддържат многовековните си традиции живи и до днес. Така например сред младите японски семейства се засилва тенденцията да назовават своите новородени дъщери с наподобяващи популярни английски имена, като *Emiri vs. Emily*, *Risa vs. Lisa*. Въпреки че тази тенденция се възприема като грубо пренебрегване на принадлежността към японската култура, тя е породена от желанието на родителите за по-лесна адаптация на момичетата в една бъдеща уеднаквена световна култура и тези женски преномени с интернационално звучене се считат за по-престижни, за белег на по-висок социален статус (Loveday, 2013, с. 566–567).

От друга страна, особеностите на българската фонетика и графична система също могат да доведат до трудности при произнасянето и/или транслитерирането на дадено име на латиница, както и до възникване на пейоративни асоциации и предпоставки за грешки при изговарянето и изписването му. Ето защо избягването на имена, съдържащи специфични за българския език звукове и букви (като *ц*, *ж*, *ъ*), е често срещан мотив за избора на име (Янев, 2009, с. 54). Родителите изтъкват, че искат името на детето им да може лесно да се произнася от чужденци и да се транслитерира без проблеми, а имена като *Цветелина* и *Зорница* създават именно такива проблеми. Всичко това поражда стремеж да се следват чужди именни модели при това характерни най-вече за англо-американската култура като най-високо престижна и най-конвертируема в съвременния свят.

3. ГРАНИЧНИТЕ ЯВЛЕНИЯ В СЪВРЕМЕННАТА БЪЛГАРСКА АНТРОПОНИМИЯ

3.1. Преход от полово определени към полово неутрални имена

Традиционно българските лични имена са полово определени и съществуват (с някои малки изключения) като мъжки и женски съответствия, напр. *Иван* и *Иванка*, *Любен* и *Люба*, *Виктор* и *Виктория* и пр. Тенденцията към

¹ Подобни процеси са били наблюдавани и в предишни исторически периоди. През 19. век сред част от българите са били популярни явления, известни като „турчеене“ и „гръччеене“, чиято основна цел е била приобщаване към смятаната за по-престижна култура, а техен израз са били редица езикови и поведенчески практики, включително и възприемане на присъщи или поне наподобяващи характерни за тези култури лични и фамилни имена, напр. *Кириаци* вм. *Кирил*; *Иван Денкоглу* (и в двата случая чрез употребата съответно на гръцки и турски суфикси).

утвърждаване на полово неутрални имена също е израз на културната унификация и не е само българско явление, а е характерна за редица именни системи, където липсва специфична регулация по въпроса, напр. в Румъния (Pisoschi, 2011, 2013), докато в други европейски страни е налице тяхната изрична забрана (Brylla, 2009; Walkowiak, 2016). Нашите наблюдения показват, че тя засяга и трите вида официални имена в България — лични, бащини и фамилни, макар на този етап степента на явлението да не е голяма и да има различна географска дистрибуция (Чолева-Димитрова, Влахова-Ангелова, 2019; Влахова-Ангелова, 2020). Утвърждаването на полово неутралните имена е последица от няколко процеса, които ще бъдат разглеждани поотделно в следващите редове, а именно: появата на неконвенционални имена с нетипични за българския език завършеци, асоцииращи се със средния граматичен род; увеличението на женски лични имена с нулева флексия под влияние на френските женски имена; появата на унисекс имена, използвани за двата пола, и образуване на женски форми на фамилни имена без окончание на женски род.

3.1.1. Неконвенционални имена — трансфер на чужди имена с нетипични завършеци

Известно е, че личното име освен да назовава конкретното лице, индивидуализирайки го в рамките на дадена общност (семейство, род, общество, държава), изпълнява и друга функция — да натовари акта на именуване с екстралингвистична информация, свързана с традициите (Илчев, 2012, с. 12–15; Калканова, 1996, с. 35; Ковачев, 1995, с. 17–19). Според О. Фелекан онимите във всяка една антропонимна система могат да се разделят на конвенционални и неконвенционални, които съответно биват съобразени с общоустановените практики в именуването или излизат рязко от техните рамки, а критерият за тази подялба може да бъде наличието или липсата на директен лингвистичен контакт между езика, от който произхожда името, и езика, говорим от общността, чийто представител е носителят му, или пък религиозният критерий (Felecan, 2014, с. 134–135). До появата на множество неконвенционални лични имена, т.е. такива, които нито от лингвистична, нито от социокултурна гледна точка са типични за населяващите определена територия, регион или държава, се стига посредством директен трансфер на имена от един в друг контекст, както и чрез създаването на нови антропоними по чужди образци (с. 133–135). Веднъж пренесени в нов и нетипичен контекст, те съществуват като неконвенционални имена, преди да придобият достатъчна популярност както женското име *Никол*, което в момента е сред най-популярните женски лични имена на деца в България (НСИ, Имената в България 2020 г.).

Измежду съвременните български имена на новородени² могат да се обособят две групи неконвенционални имена:

а) нови и нетипични варианти на традиционни имена от чужд произход, определени по-горе като интернационални лични имена (*Александър* вм. *Александър*, *Джордж* вм. *Георги*, *Антъни* вм. *Андон* и *Антон*, *Микаела* и *Мишел* вм. *Михаела*, *Натали* вм. *Наталия*, *Айрин* вм. *Ирина*, *Джулия* вм. *Юлия* и пр.);

б) т.нар. „уникални“ имена, които не се вписват в традициите дори и на официалните етнически общности в страната.

По отношение на начина на възникване на неконвенционалните имена може да се каже, че това, което се наблюдава в България, следва световните тенденции. В рамките на нашето изследване не са регистрирани примери на имена, образувани от названия на известни модни брандове, но същевременно не е малък броят на т.нар. идолни имена като *Джорджина* (Джорджина Родригес, модел), *Имани*, *Иман* (популярна певица), *Кийра* (Кийра Найтли, актриса), *Мегън* (Мегън Маркъл, актриса, съпруга на Принц Хари), *Прея* (популярна българска поп изпълнителка), *Брайан*, *Браян* (Браян Адамс, певец), *Венсан* (Венсан Касел, актьор). Срещат се и случаи на уникални имена, образувани от имена на градове или държави (*Валенсия* е изведено от съответния топоним — Валенсия, град в Испания), герои от книги, филми, митологични и библейски персонажи, исторически личности (*Деметра*, *Авел*, *Аттила*, *Ахил*, *Вергилий*, *Дионис*). Към уникалните имена се включват и лични имена, образувани директно от чужди, най-често английски апелативи, по изцяло американски модел (*Блесинг*, *Джой*, *Айви*, *Вайлет*, *Дейзи*).

Както става ясно от примерите, неконвенционалните имена не се привеждат в съответствие с нормите на българския език по отношение на тяхната форма. В последно време расте броят на имената с нетрадиционни завършеци на *-у*, *-и*, *-е*, напр. *Бену*, *Дуйгу*, *Иви*, *Нанси*, *Стейси*, *Вилерже*, *Еге*, които не могат да бъдат еднозначно определени от българското езиково съзнание като мъжки или женски, защото тяхната граматична форма насочва към среден род³. Най-продуктивен е завършекът *-и*, като женските имена преобладават пред мъжките (вж. таблица 1).

По отношение на появата на тези имена може да се проследи различно чуждо влияние. Разбира се, най-осезаемо е влиянието на английския език (*Анджи*, *Валари*, *Енджи*, *Грейси*, *Зоуи*, *Кейти*, *Синди*, *Съни*, *Нанси*, *Стейси*, *Антани*, *Антъни*, *Дейви*, *Джорди*, *Стенли*), но също така и на италианския (*Габриеле*, *Беатриче*, *Микаеле*, *Микеле*), френския (*Апри*, *Роже*), както и на

² В изследването се използват официални данни за 2008, 2014 и 2018 г. за имената на новородените деца в осем български града, предоставени от НСИ.

³ В българския език думи, завършващи на *-е*, *-и*, *-у*, *-ю*, са от среден род (Буров, 2016).

гръцкия (*Ариадни*) и на турския (*Инджи, Бену, Дуйгу*). Появата на англицизираните форми се дължи най-вече на формирания нов вкус на младите родители, но чуждоезичните имена могат да са следствие и на смесени бракове заради наличието на различни етнически общности в България. За разлика от имена като *Нанси, Стейси, Антани*, които вече са познати на мнозинството българи от киното и телевизията, то когато става дума за екзотични преномени, които не са популярни, трудно може да се определи тяхната полова принадлежност както в случаи като *Меликсади, Вилерже, Дуйгу, Ефе* и под.

Таблица 1. Имената с нетрадиционни завършеци на *-и, -у, -е*.

Вид завършек	Женски лични имена	Мъжки лични имена
<i>-и</i>	<i>Анджи, Енджи, Грейси, Зоуи, Кейти, Синди, Съни, Иви, Нанси, Стейси, Ариадни, Валари, Инджи</i>	<i>Антани, Антъни, Дейви, Джорди, Стенли, Меликсади, Анри</i>
<i>-у</i>	<i>Бену, Дуйгу</i>	-
<i>-е</i>	<i>Алисе, Габриеле, Беатриче</i>	<i>Микаеле, Микеле, Роже</i>

3.1.2. Изпадане на флексията за женски род под влияние на френските женски имена

Преходът от полово определени към полово неутрални имена е свързан и с появата на все повече и повече женски лични имена без типичната за тях флексия за женски род, процес, който също е особено активен в последните години. Нашите статистически анализи показват, че все по-голям процент от женските лични имена завършват на съгласен звук — 3,26%⁴ от всички женски лични имена (през 2008 г.) спрямо 4,21% (през 2018 г.). Докато в средата на 20. век те са били съвсем малко и твърде нетипични — „женски имена със съгласна накрая има само двајсетина — едни са от български съществителни (*Пролет, Радост*), други — направо чужди (*Жанет, Ивет, Мадлен*)“ (Илчев, 2012, с. 20–23). Това явление стои в пряка връзка с появата на унисекс имената, на които ще се спрем по-надолу. Доказателство за това е и фактът, че в рамките на проведено неотдавна анкетно проучване женският антропоним *Никол* е определен като унисекс име от един от респондентите. Авторката на изследването, не без основание, заключава, че роля за това е изиграл завършекът на името, т.е. на съгласен звук (Левкова, 2019, с. 406). Нашите наблюдения показват още, че в последно време има

⁴ Данните се отнасят за женските лични имена от 8 български града, обект на анализ в проекта „Личните имена в България в началото на 21. век“.

силна конкуренция при част от имената, като новите форми, завършващи на съгласна, се конкурират с традиционните, завършващи на *-а* (вж. таблица 2).

Таблица 2. Съотношение между варианти с нулева флексия и с *-а* от гр. София.

Име (нул. флексия)	бр. (2008 г.)	бр. (2018 г.)	Име (<i>-а</i>)	бр. (2008 г.)	бр. (2018 г.)
Ивон	12	14	Ивона	14	11
Ирен	9	3	Ирена	8	3
Ивет	21	8	Ивета	8	5
Изабел	10	13	Изабела	12	35
Евелин	0	8	Евелина	7	6
Катрин	28	37	Катерина	37	60
Каролин	4	0	Каролина	15	8

3.1.3. Унисекс имена

Появата на унисекс имена в България е съвсем ново явление, макар че подобни примери съществуват и по-рано, но под формата на умалителни имена, които не са официални (Чакърова, 2011). По отношение на пътя на възникване и утвърждаване на унисекс имената в България се наблюдават сходни процеси, описани в други личноименни системи (Barry, Harper, 1993; Lieberson и др., 2000; Brylla, 2009; Felecan, 2015). Единият от проводниците на полово неутралните имена се явява придобилият широко разпространение в последните години начин за образуване на деминутивни имена, завършващи на *-и*, напр. *Вики, Диди, Лили, Тони, Цвети* и пр. Те вече почти напълно изместват останалите традиционни умалително-гальовни форми на имената (със суфиксите *-ко, -чо, -ьо, -ка* и др.) (Исса, Хамами, 2014) и все по-често се налагат и като официални имена. Значителна част от българските унисекс имена представляват тъкмо такива умалителни форми: *Марти, Ники, Тони, Цвети* (Влахова-Ангелова, 2020). Това не е изненадващо, защото тъкмо този тип антропоними са сред най-често срещаните унисекс имена и в английския (Lieberson и др., 2000, с. 1268), откъдето навлизат и в други езици, напр. румънския (Felecan, 2015, с. 159). За разлика от английския език обаче, където има известна последователност в изписването им в зависимост от пола (напр. ЖЛИ *Bobbie* vs. МЛИ *Bobby*, ЖЛИ *Nickie* vs. МЛИ *Nicky*, вж Lieberson и др., 2000), в българския език подобни антропоними се пишат по един и същи начин.

Друг път за възникването на унисекс имена в България е посредством директен трансфер на чужди антропоними, без да бъдат адаптирани към българския език. Такива са модните напоследък имена като *Анис*, *Енис*, *Даян*, *Дениз*, *Марсел*, *Никита*, *Симон*. В една част от случаите те се заемат като унисекс имена и се употребяват и за момчета, и за момичета, напр. *Анис*, *Елиа/Елия*, *Енис*, *Даян*, *Марсел*. В други случаи те се заемат като варианти, отнасящи се за срещуположния пол, на съществуващи и преди имена, напр. женските лични имена *Андрея*, *Габриел*, *Симон*. Появата на андрогинни имена е свързана с един процес, който се наблюдава отчетливо на българска почва. Споменатото заимстване на френски женски имена, завършващи на съгласна, оказва значително влияние в този процес, защото се прехвърля и върху традиционни български женски имена. Тенденцията за модернизирание тъкмо по този начин на традиционните женски лични имена води до появата на нови варианти, завършващи на съгласна: *Елен* < *Елена*, *Розалин* < *Розалина*, които са омонимни на съществували преди това мъжки имена. Така се стига до появата на нови унисекс имена тип *Розалин* (вж. таблица 3).

Таблица 3. Процес на образуване на унисекс имена тип *Розалин*.

Женско име		Женско име	=	Мъжко име ⁵		Унисекс име
Евелина	→	Евелин	=	Евелин	→	Евелин
Елена	→	Елен	=	Елен	→	Елен
Розалина	→	Розалин	=	Розалин	→	Розалин

3.1.4. Отказ от полово диференциране на фамилните имена

Възприето е, че българските фамилни имена се образуват със суфиксите *-ов*, *-ев*, *-ски*, *-ин* и *-ич*, като първите два са значително по-продуктивни от останалите три (Ангелова-Атанасова, 2005, с. 42). За формите за женски род се използват респективно *-ова*, *-ева*, *-ска*, *-ина* (Илчев, 2012, с. 29–32). В днешно време се наблюдава тенденция на отказ от поставяне на съответния родов маркер към фамилното име, т.е. употреба на една и съща форма на фамилното име и за лица мъже, и за лица жени. Практиката показва, че при сключване на брак се допуска приемане или добавяне на фамилията на съпруга, без да се поставя окончание за женски род, напр.: вместо *Сирийска* името

⁵ Имената са ексцерпирани от „Честотно-етимологичен речник на личните имена в съвременната българска антропонимия“ на Н. Ковачев (1995).

остава *Сирийски*⁶. Тази практика е в пълен разрез с нормите на българския език и е неприемлива за личноименната ни система. И тук, както и при бащините имена (за които ще стане дума по-нататък), една недостатъчно прецизна формулировка⁷ в съществуващите нормативни актове дава възможност за тенденциозно, напълно лишено от лингвистични основания прекриване на езиковата норма, чийто корен също може да се търси в наложилата се културна унификация. Известно е, че полови диференцираните женски фамилни имена са характерни само за определени култури (най-вече славянските). Сред част от обществото обаче се налага мнението, че фамилни имена без женско окончание са „модни“, а добавянето на окончанието се тълкува като промяна на наследеното име и затова е нежелано. Тъй като липсват емпирични изследвания по темата, в подкрепа можем да приведем извадки от интернет дискусия под надслов „Искам да ‘коригирам’ фамилните имена на децата си“ в един юридически форум, където се разисква този въпрос, и която дава представа за разнопосочните нагласи на обществото:

kiki_niki: Тук вероятно ще търпя критика [...], че желанието ми [да се премахне окончанието -а от фамилното име на дъщерите му по съдебен ред] е плод на глезотия или нещо подобно. И може би с право, но какво лошо има в това едно име да звучи по-модерно без да се губи колорита и идентичността му? Все пак живеем в 21 век не в 18ти.

janetastoiimeno: [...] Смятам, че е правилно и общоприето по цял свят фамилиите да се предават в същия вид, в който са били при техните предци, каква е тази тъпотия да сложиш на натурална фамилия като Ружин буквата „а“ накрая, това не отговаря дори и на нашите законови норми...

peznaiko: Притеснителното е за мен че промяната на имената от някакво изключение се превръща в практика. Общо взето доста съдебни състави считат, че няма нищо лошо човек да си сменя за щяло и нещяло името. Вече започвам да се питам дали не е необходима забрана по съдебен ред да се сменят имена [...]. Все пак името е елемент който индивидуализира физическото лице. Вече почти не мога да срещна акт за гражданско състояние в който в графа Бележки няма нанесена някаква бележка най-често за промяна на имена.

portokal: Модно е бащиното име да е без -ов, модно е женските имена да нямат женски окончания [...] Предполагам, щото звучи чуждестранно, западно едно такова [...] и по тая причина красиво и елегантно⁸.

Подобни примери засега имат характер на изключения. Нашите наблюдения показват, че такива отклонения се срещат по-често при фамилни имена,

⁶ Примерите за женски фамилни имена без родово окончание са взети от публично достъпни източници в интернет.

⁷ Текстът гласи: „може да вземе за фамилно име или да добави към фамилното си име фамилното или бащиното име на другия съпруг“ (Симеонова, 2005, с. 32).

⁸ Запазен е оригиналният правопис на изказванията (<https://lex.bg/forum/viewtopic.php?f=6&t=21299&sid=da71db05e2a6f1b53ff4cdc6658f4a5f>).

завършващи с по-редките суфикси *-ин(а)*, *-ски(а)/-шки(а)/-чки(а)*, напр. *Люба Ласкин*, *Биляна Калфин*, *Анна Руски*, *Миряна Сирийски*, *Надежда Нейнски*, *Катерина Блатечки*. Срещат се обаче и имена, завършващи с най-разпространения суфикс *-ов(а)/-ев(а)* като: *Луиза Григорова-Макариев*, *Лилия Дюлгерова*, *Десислава Генов-Димитрова*.

3.2. Заличаване на разликите между лично и бащино име

Заличаването на разликата между лично и бащино име също е плод на глобализационните процеси в българската антропонимия и се изразява в отказ от използване на суфиксите *-ов(а)* и *-ев(а)* за образуване на задължителните за България бащини имена. То е отглас от стремежа към уестърнизация, тъй като наличието на женски форми на бащини или фамилни имена не е характерно днес за западноевропейските личноименни системи. Според Закона за гражданската регистрация, чл. 13 (Изм. — ДВ, бр. 96, 2004 г.), „бащиното име на всяко лице се образува от собственото име на бащата и се вписва с наставка *-ов* или *-ев* и окончание съобразно пола на детето, освен когато собственото име на бащата не позволява поставянето на тези окончания или те противоречат на семейните, етническите или религиозните традиции на родителите“⁹. Включеното уточнение отваря широко врати за приемането на много изключения. На практика все по-често се допускат бащини имена без традиционните наставки *-ов(а)/-ев(а)*, напр. *Чавдар*⁹ вм. *Чавдаров(а)*, *Антон* вм. *Антонов(а)*, *Боян* вм. *Боянов(а)*, *Григор* вм. *Григоров(а)* и под. При една голяма част от имената не съществуват обективни причини да не се образуват бащини имена със суфикси, въпреки това те се изписват без наставка: *Алекс Мартин Петрова*.

Изследването на Чолева-Димитрова и Влахова-Ангелова (2019) показва, че разпространението на това явление все още е характерно предимно за столицата, където 9,7% от новородените през 2014 г. са получили бащини имена без наставки, докато в другите два най-големи града (Пловдив и Варна) процентът на тези бащини имена е незначителен. Столицата обаче е законодател на модата и вероятно в скоро време тези процеси ще се разпрострат и в други части на страната. Споменатата практика прави неконтролируем процеса на създаване на бащините имена в България и води до появата на случаи, при които собственото име на детето не е различимо от патронима. Свободата при образуване на бащините имена предизвиква все по-често недоразумения, тъй като комбинацията от лично име и безсуфиксно бащино име може да се схване и като двойно лично име при това мъжко

⁹ Всички примерите за бащини имена са на новородени от гр. София през 2014 г. по данни на НСИ.

или женско, напр. *Алекс Мартин*. Особено фрапиращи са случаи, при които личното име на детето и неговото презиме съвпадат, напр. *Росен Росен Петров* (Симеонова, 2005, с. 31).

4. ИЗВОДИ

Глобализацията и културната унификация намират израз в отказ от някои от културно специфичните черти на българските лични, бащини и фамилни имена. Този процес може най-общо да бъде определен като „уестърнизация“, а според някои лингвисти представлява де факто „подмяна на личноименната система“. Проявленията му, от своя страна, могат да се определят като „гранични явления“, тъй като са нови и непознати за българския антропонимикон и биха могли да се сметнат като начало на нов етап в развитието му. Тези проявления са свързани с две основни тенденции — преход от полово определени към полово неутрални имена (лични, бащини и фамилни) и заличаване на разликите между лично и бащино име. Практическият резултат от действието на тези две тенденции е появата на множество неконвенционални имена, които са твърде различни от възприетите културни и религиозни норми за именуване, включително и по отношение на своята форма. Макар тези преномени все още да се причисляват към периферията на българската антропонимна система, защото в преобладаващата си част са имена с единична употреба, вероятно някои от тях ще се утвърдят както това вече е факт при женските лични имена, завършващи на съгласна (*Ивет, Елен, Мадлен*).

По отношение на личните имена се наблюдава интензивно заемане на чужди преномени от близки и далечни култури, които в днешно време не се адаптират към нормите на българския език най-вече по отношение на именните завършеци, напр. *Джой, Микеле, Нанси*. Веднъж пренесени в нов и нетипичен контекст, те съществуват като неконвенционални имена, преди да придобият достатъчна популярност както женското име *Никол*, което в момента е сред най-популярните женски лични имена на деца в България. Често тези имена (особено по-екзотичните) не могат да бъдат асоциирани с нито един от двата пола, тъй като техните завършеци са типични за средния род в българския език, напр. *Дуйгу, Ефе, Меликсади*.

Освен неконвенционалните имена все по-често се появяват и унисекс имена, като отглас от глобалните тенденции при именуването на новородените днес. Те в голямата си част са или директно заети от англо-американската именна традиция, или са образувани по техен модел (*Елиа/Елия, Вики, Никита, Цвети*). Броят на полово неутралните имена нараства и чрез появата на нови женски преномени без окончание, които дублират съществували преди това мъжки имена, като *Евелин* и *Розалин*.

Тенденцията към отпадане на половата определеност при фамилните имена е съвсем ново и много рядко срещащо се явление, което засяга в по-голяма степен имената, образувани с по-редки суфикси като *-ин(а)*, *-ск(и/а)*. На този етап това явление по-скоро може да се тълкува като тенденциозен отказ от традиционната форма за женски род на фамилното име, продиктуван от стремеж към интернационализация и по-силна индивидуализация.

Българските бащини имена, на свой ред, също не остават незасегнати от интернационализацията, но при тях промените се изразяват в отказ от употребата на традиционните суфикси *-ов(а)*/*-ев(а)* за тяхното образуване, което води до заличаване на границата между лични и бащини имена, *Мартин* вм. *Мартинов(а)*. Това явление за момента е неравномерно разпределено, като се проявява с много по-голям интензитет в столицата София.

ЛИТЕРАТУРА

- Алексова, К. (2014). Съвременната българска езикова ситуация в европейски контекст [Contemporary Bulgarian language situation in European context]. В: Д. Иванова (ред.), *Езиковата политика в европейски и национален контекст* (с. 65–80). Пловдив: Унив. изд. „Паисий Хилендарски“.
- Ангелов, А.Г. (2012). *Еколингвистика: Или екология на застрашените езици и лингвистика на застрашените екосистеми* [Ecolinguistics: or ecology of endangered languages and linguistics of endangered ecosystems]. София: Международно социолингвистично дружество.
- Ангелов, А.Г. (2014а). *Политическа лингвистика според принципите на екологичната етика* [Political linguistics according to ecological ethics principles]. София: УИ „Св. Климент Охридски“.
- Ангелов, А.Г. (2014б). Глобализационните процеси и закъснялата уестърнизация на родния език [Globalization processes and delayed westernization of the Bulgarian language]. *Проблеми на социолингвистиката*, 11, 327–330.
- Ангелова-Атанасова, М. (2005). Посоки и развой в именуването на българите в началото на XXI век [Directions and development in the name-giving of the Bulgarians at the beginning of the 21st century]. *Състояние и проблеми на българската ономастика*, 7(1), 34–45.
- Буров, С. (2016). Средният род [Neuter gender]. В: М. Стаменов, И. Панчев (ред.), *Актуални проблеми на съвременната лингвистика. Юбилеен сборник в чест на проф. д.ф.н. д-р хонорис кауза Стефана Димитрова* (с. 33–44). София: Издателство на БАН.
- Виденов, М. (2017). Европейската езикова ситуация днес — надмощие и приспособяване [European language situation — domination and adaptation]. В: Е. Търпоманова, К. Алексова (ред.), *Надмощие и приспособяване. Сборник доклади от Международната научна конференция на Факултета по славянски филологии 24–25 април 2017 г.* Том II: *Езиковедски четения* (с. 11–18). София: Факултет по славянски филологии, СУ „Св. Климент Охридски“.
- Влахова-Ангелова, М. (2020). За унисекс имената в съвременната българска личноименна система [On unisex names in contemporary Bulgarian anthroponymic system]. В: В. Мичева, Д. Благоева, М. Витанова, М. Цибранска, С. Колковска, Т. Александрова (ред.), *Доклади от Международната годишна конференция на Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“* (София, 2020) (т. 2, с. 110–122). София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“.

- Влахова-Ангелова, М. (2023). Естетиката на хибридноста и съвременните лични имена, или за блендинга като словообразователен начин в българската антропонимия [Esthetics of hybridity and contemporary forenames or on blending as a word formation device in Bulgarian anthroponymy]. В: Т. Александрова и др. (ред.), *Да попитаме Владо Мурдаров. Текстове, посветени на 75-годишнината на езиковеда и преводача проф. д.ф.н. Владо Мурдаров* (с. 249–258). София: Издателство на БАН „Проф. М. Дринов“.
- Закон за гражданската регистрация* [Civil Registry Law]. <https://www.lex.bg/laws/ldoc/2134673409>
- Илчев, С. (2012). *Речник на личните и фамилни имена у българите* (2-ро изд.). [Dictionary of Bulgarian forenames and family names (2nd ed.)]. София: Изток–Запад.
- Исса, К., Хамами, Н. (2014). Вариации на формите за обръщение и на умалителните форми на личните имена в съвременния български език [Variations of name vocative and diminutive forms of personal names in contemporary Bulgarian]. В: А. Чолева-Димитрова (ред.), *Изследователските хоризонти на българската лингвистика* (с. 87–107). София: ИБЕ.
- Калканова, Т. (1996). *Популярно ли е твоето име?* [How popular is your name?]. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“.
- Ковачев, Н. (1995). *Честотно-etimологичен речник на личните имена* [Frequency and etymological dictionary of personal names]. Велико Търново: Пик.
- Константинов, Ю. (1987). Някои въпроси на българската антропонимия в социолингвистичен план [Some problems of Bulgarian anthroponymy in socio-linguistic perspective]. *Contrastive linguistics*, 12(4), 36–44.
- Левкова, Р. (2019). Мотиви за избор на лично име в началото на XXI век (по данни на анкетно проучване) [Motives for choosing a personal name at the beginning of the 21st century (according to an empirical study)]. В: В. Бонджолова (ред.), *Nomen est omen. Научни изследвания в чест на 70-годишнината на проф. д-р К. Цанков* (с. 395–408). Велико Търново: УИ „Св. Св. Кирил и Методий“.
- Левкова, Р. (2021). Наблюдения върху най-популярните имена за новородени в сравнителен план с други страни (за края на второто десетилетие на XXI век) [Observations on the most popular newborn names in comparison to other countries (in the end of the second decade of the 21st c.)]. *Studia philologica Universitatis Velikotarnovensis*, 40(1), 231–238.
- Левкова, Р. (2022). *Тенденции в развитието на българската личноименна система в началото на XXI век* [Trends in Bulgarian personal name system development in the beginning of the 21st century]. Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий“.
- НСИ = Национален статистически институт. (2020). Имената в България 2020 [Names in Bulgaria 2020]. <https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/pressreleases/Names2020p.pdf>
- Петкова, Г. (2021). За чуждите лични имена с единична употреба, регистрирани в гр. София през 2014 г. [On foreign personal names with single usage in the official data of the city of Sofia (2014)]. В: А. Чолева-Димитрова, М. Влахова-Ангелова, Н. Данчева (ред.), *Слъждовати достойнство. Доклади от международната ономастична конференция „Антропоними и антропонимни изследвания в началото на XXI век“, посветена на 100-годишнината от рождението на проф. д.ф.н. Йордан Заимов (1921–1987)* (с. 260–269). София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“.
- Симеонова, Н. (2005). Практически проблеми на формирането на имената у българите в службите на ГРАО [Practical problems about name formation of the Bulgarians observed by GRAO service]. *Състояние и проблеми на българската ономастика*, 7(1), 29–33.
- Чакърова, К. (2011). Формално-семантична характеристика на съществителните имена от общ род в съвременния български език [Formal and semantic features of nouns with a common gender in the contemporary Bulgarian language]. В: К. Чакърова (ред.), *Следите на словото. Юбилеен сборник в чест на проф. д.ф.н. Диана Иванова* (с. 324–340). Пловдив: Контекст.
- Чолева-Димитрова, А., Влахова-Ангелова, М. (2019). Състояние и проблеми на българската личноименна система [State and problems of the Bulgarian personal name system]. *Български език и литература*, 61(4), 373–389.

- Янев, Б. (2009). *Система на личните имена в българския и немския език* [The system of personal names in Bulgarian and German]. Пловдив: УИ „Паисий Хилендарски“.
- Barry, H., Harper, A.S. (1993). Feminization of unisex names from 1960 to 1990. *Names*, 41(4), 228–238. <https://doi.org/10.1179/nam.1993.41.4.228>
- Brylla, E. (2009). Female names and male names equality between the sexes. В: W. Ahrens, S. Embleton, A. Lapierre (ред.), *Names in Multi-Lingual, Multi-Cultural and Multi-Ethnic Contact. Proceedings of the 23rd International Congress of Onomastic Sciences August 17–22, 2008, York University, Toronto, Canada* (с. 176–181). Toronto: York University.
- Choleva-Dimitrova, A., Vlahova-Angelova, M., Dancheva, N., Petkova, G. (2021). Dynamics of first names in the Bulgarian anthroponymic system (according to official first names in the city of Sofia, in the years 2007 and 2014). *Onoma*, 56, 57–85. <https://doi.org/10.34158/ONOMA.56/2021/4>
- Felecan, O. (2014). Unconventional first names: between onomastic innovations and illustrious models. В: O. Felecan, D. Felecan (ред.), *Unconventional Anthroponyms: Formation Patterns and Discursive Function* (с. 133–155). Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.
- Felecan, O. (2015). Se poate vorbi în română de (pre)nume unisex? В: O. Felecan (ред.), *Name and Naming. Proceedings of the Third International Conference on Onomastics “Name and Naming” Conventional/Unconventional in Onomastics* (с. 149–162). Cluj-Napoca: Mega–Argonaut.
- Gerritzen, D. (2006). Naming children in globalizing world. *Acta onomastica*, 47, 177–184.
- Leibring, K. (2016). Given names in European naming systems. В: C. Hough (ред.), *The Oxford Handbook of Names and Naming* (с. 199–213). Oxford: Oxford University Press.
- Lieberson, S., Dumais, S., Baumann, S. (2000). The instability of androgynous names: the symbolic maintenance of gender boundaries. *American Journal of Sociology*, 105(5), 1249–1287. <https://doi.org/10.1086/210431>
- Loveday, L. (2013). Five innovative strategies in Japanese female anthroponyms today. В: O. Felecan (ред.), *Name and Naming. Onomastics in Contemporary Public Space* (с. 560–574). Cluj-Napoca: Editura Mega.
- Pisoschi, C. (2011). Theoretical considerations on the time and space “journey” of some Anglo-Saxon proper names. В: O. Felecan (ред.), *Numele și Numirea. Actele Conferinței Internaționale de Onomastică*, ediția I: *Interferențe multietnice în antroponimie* (с. 515–526). Cluj-Napoca: Editura Mega.
- Pisoschi, C. (2013). On the current perception of proper names. В: O. Felecan (ред.), *Name and Naming: Onomastics in Contemporary Public Space* (с. 52–68). Cluj-Napoca: Editura Mega.
- Walkowiak, J. (2016). *Personal Name Policy: From Theory to Practice*. Poznań: Wydzał Neofilologii UAM.

REFERENCES (TRANSLITERATION)

- Aleksova, K. (2014). Savremennata balgarska ezikova situatsiya v evropeyski kontekst [Contemporary Bulgarian language situation in European context]. In D. Ivanova (Ed.), *Ezikovata politika v evropeyski i natsionalen kontekst* (pp. 65–80). Plovdiv: Univ. izd. „Paissy Hilendarski“.
- Angelov, A.G. (2012). *Ekolingvistika: ili ekologiya na zastrashenite ezitsi i lingvistika na zastrashenite ekosistemi* [Ecolinguistics: or ecology of endangered languages and linguistics of endangered ecosystems]. Sofia: Mezhdunarodno sotsiolingvistichno druzhestvo.
- Angelov, A.G. (2014a). *Politicheska lingvistika spored printsipite na ekologichnata etika* [Political linguistics according to ecological ethics principles]. Sofiya: UI „Sv. Kliment Ohridski“.
- Angelov, A.G. (2014b). Globalizatsionnite protsesi i zakasnyalata uestarnizatsiya na rodniya ezik [Globalization processes and delated westernization of the Bulgarian language]. *Problemi na sotsiolingvistikata*, 11, 327–330.

- Angelova-Atanasova, M. (2005). Posoki i razvoy v imenuvaneto na balgarite v nachaloto na XXI vek [Directions and development in the name-giving of the Bulgarians at the beginning of the 21st century]. *Sastoyanie i problemi na balgarskata onomastika*, 7(1), 34–45.
- Barry, H., & Harper, A.S. (1993). Feminization of unisex names from 1960 to 1990. *Names*, 41(4), 228–238. <https://doi.org/10.1179/nam.1993.41.4.228>
- Brylla, E. (2009). Female names and male names equality between the sexes. In W. Ahrens, S. Embleton, & A. Lapiere (Eds.), *Names in Multi-Lingual, Multi-Cultural and Multi-Ethnic Contact. Proceedings of the 23rd International Congress of Onomastic Sciences August 17–22, 2008, York University, Toronto, Canada* (pp. 176–181). Toronto: York University.
- Burov, S. (2016). Sredniyat rod [Neuter gender]. In M. Stamenov & I. Panchev (Eds.), *Aktualni problemi na savremennata lingvistika. Yubileen sbornik v chest na prof. d.f.n. d-r honoris kauza Stefana Dimitrova* (pp. 33–44). Sofia: Izdatelstvo na BAN.
- Chakarova, K. (2011). Formalno-semanticna karakteristika na sashtestvitelnite imena ot obsht rod v savremenniya balgarski ezik [Formal and semantic features of nouns with a common gender in the contemporary Bulgarian language]. In K. Chakarova (Ed.), *Sledite na slovoto. Yubileen sbornik v chest na prof. d.f.n. Diana Ivanova* (pp. 324–340). Plovdiv: Kontekst.
- Choleva-Dimitrova, A., & Vlahova-Angelova, M. (2019). Sastoyanie i problemi na balgarskata lichnoimenna sistema [State and problems of the Bulgarian personal name system]. *Balgarski ezik i literatura*, 61(4), 373–389.
- Choleva-Dimitrova, A., Vlahova-Angelova, M., Dancheva, N., & Petkova, G. (2021). Dynamics of first names in the Bulgarian anthroponymic system (according to official first names in the city of Sofia, in the years 2007 and 2014). *Onoma*, 56, 57–85. <https://doi.org/10.34158/ONOMA.56/2021/4>
- Felecan, O. (2014). Unconventional first names: Between onomastic innovations and illustrious models. In O. Felecan & D. Felecan (Eds.), *Unconventional Anthroponyms: Formation Patterns and Discursive Function* (pp. 133–155). Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.
- Felecan, O. (2015). Se poate vorbi în română de (pre)nume unisex? In O. Felecan (Ed.), *Name and Naming. Proceedings of the Third International Conference on Onomastics "Name and Naming" Conventional/Unconventional in Onomastics* (pp. 149–162). Cluj-Napoca: Mega-Argonaut.
- Gerritzen, D. (2006). Naming children in globalizing world. *Acta onomastica*, 47, 177–184.
- Ilchev, S. (2012). *Rechnik na lichnite i familni imena u balgarite* (2-ro izd.) [Dictionary of Bulgarian forenames and family names (2nd ed.)]. Sofia: Iztok–Zapad.
- Issa, K., & Hamami, N. (2014). Variatsii na formite za obrashtenie i na umalitelnite formi na lichnite imena v savremenniya balgarski ezik [Variations of name vocative and diminutive forms of personal names in contemporary Bulgarian]. In A. Choleva-Dimitrova (Ed.), *Izslodovatelските хоризonti na balgarskata lingvistika* (pp. 87–107). Sofia: IBE.
- Kalkanova, T. (1996). *Populyarno li e tvoeto ime?* [How popular is your name?]. Sofia: Universitetsko izdatelstvo „Sv. Kliment Ohridski“.
- Konstantinov, Yu. (1987). Nyakoi vaprosi na balgarskata antroponimiya v sotsiolingvistichen plan [Some problems of Bulgarian anthroponymy in socio-linguistic perspective]. *Contrastive linguistics*, 12(4), 36–44.
- Kovachev, N. (1995). *Chestotno-etimologichen rechnik na lichnite imena v savremennata balgarska antroponimiya* [Frequency and etymological dictionary of personal names in contemporary Bulgarian anthroponymy]. Veliko Tarnovo: Pik.
- Leibring, K. (2016). Given names in European naming systems. In C. Hough (Ed.), *The Oxford Handbook of Names and Naming* (pp. 199–213). Oxford: Oxford University Press.
- Levkova, R. (2019). Motivi za izbor na lichno ime v nachaloto na XXI vek (po danni na anketno prouchvane) [Motives for choosing a personal name at the beginning of the 21st century (according to an empirical study)]. In V. Bondzholova (Ed.), *Nomen est omen. Nauchni izsledvaniya v chest na 70-godishninata na prof. d-r K. Tsankov* (pp. 395–408). Veliko Tarnovo: UI „Sv. Sv. Kiril i Metodiy“.

- Levkova, R. (2021). Nablyudeniya varhu nay-populyarnite imena za novorodeni v sravnitelan plan s drugi strani (za kraya na vtoroto desetiletie na XXI vek) [Observations on the most popular newborn names in comparison to other countries (in the end of the second decade of the 21st century)]. *Studia philologica Universitatis Velikotarnovensis*, 40(1), 231–238.
- Levkova, R. (2022). *Tendentsii v razvitiето na balgarskata lichnoimenna sistema v nachaloto na XXI vek* [Trends in Bulgarian personal name system development in the beginning of the 21st century]. Veliko Tarnovo: UI „Sv. sv. Kiril i Metodiy“.
- Lieberson, S., Dumais, S., & Baumann, S. (2000). The instability of androgynous names: The symbolic maintenance of gender boundaries. *American Journal of Sociology*, 105(5), 1249–1287. <https://doi.org/10.1086/210431>
- Loveday, L. (2013). Five innovative strategies in Japanese female anthroponyms today. In O. Felecan (Ed.), *Name and Naming: Onomastics in Contemporary Public Space* (pp. 560–574). Cluj-Napoca: Editura Mega.
- NSI = Natsionalen statisticheski institut. (2020). *Imenata v Bgariya 2020* [Names in Bulgaria 2020]. <https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/pressreleases/Names2020p.pdf>
- Petkova, G. (2021). Za chuzhdite lichni imena s edinichna upotreba, registrirani v gr. Sofia prez 2014 g. [On foreign personal names with single usage in the official data of the city of Sofia (2014)]. In A. Choleva-Dimitrova, M. Vlahova-Angelova, & N. Dancheva (Eds.), *Sledovati dostoit. Dokladi ot mezhdunarodnata onomastichna konferentsiya „Antroponimi i antroponimni izsledvaniya v nachaloto na XXI vek“*, posvetena na 100-godishninata ot rozhdenieto na prof. d.f.n. Yordan Zaimov (1921–1987) (pp. 260–269). Sofia: Izdatelstvo na BAN „Prof. Marin Drinov“.
- Pisoschi, C. (2011). Theoretical considerations on the time and space “journey” of some Anglo-Saxon proper names. In O. Felecan (Ed.), *Numele si Numirea. Actele Conferinței Internaționale de Onomastică*, ediția I: *Interferențe multietnice în antroponimie* (pp. 515–526). Cluj-Napoca: Editura Mega.
- Pisoschi, C. (2013). On the current perception of proper names. In O. Felecan (Ed.), *Name and Naming: Onomastics in Contemporary Public Space* (pp. 52–68). Cluj-Napoca: Editura Mega.
- Simeonova, N. (2005). Prakticheski problemi na formiraniето na imenata u balgarite v sluzhbite na GRAO [Practical problems about name formation of the Bulgarians observed by GRAO service]. *Sastoyanie i problemi na balgarskata onomastika*, 7(1), 29–33.
- Videnov, M. (2017). Evropeyskata ezikova situatsiya dnes — nadmoshtie i prisposobyavane [European language situation — domination and adaptation]. In E. Tarpomanova & K. Aleksova (Eds.), *Nadmoshtie i prisposobyavane: Sbornik dokladi ot Mezhdunarodnata nauchna konferentsiya na Fakulteta po slavyanski filologii 24–25 april 2017 g. Tom II. Ezikovedski cheteniya* (pp. 11–18). Sofia: Fakultet po slavyanski filologii, SU „Sv. Kliment Ohridski“.
- Vlahova-Angelova, M. (2020). Za uniseks imenata v savremennata balgarska lichnoimenna sistema [On unisex names in contemporary Bulgarian anthroponymic system]. In V. Micheva, D. Blagoeva, M. Vitanova, M. Tsibranska, S. Kolkovska, & T. Aleksandrova (Eds.), *Dokladi ot Mezhdunarodnata godishna konferentsiya na Instituta za balgarski ezik „Prof. Lyubomir Andreychin“* (Sofia, 2020) (Vol. 2, pp. 110–122). Sofia: Izdatelstvo na BAN „Prof. Marin Drinov“.
- Vlahova-Angelova, M. (2023). Estetikata na hibridnostta i savremennite lichni imena, ili za blendinga kato slovoobrazovatelnen nachin v balgarskata antroponimiya [Esthetics of hybridity and contemporary forenames or on blending as a word formation device in Bulgarian anthroponymy]. V: T. Aleksandrova et al. (Eds.), *Da popitame Vladko Murdarov. Tekstove, posveteni na 75-godishninata na ezikoveda i prevodacha prof. d.f.n. Vladko Murdarov* (pp. 249–258). Sofia: Izdatelstvo na BAN „Prof. M. Drinov“.
- Walkowiak, J. (2016). *Personal Name Policy: From Theory to Practice*. Poznań: Wydżiał Neofilologii UAM.
- Yanev, B. (2009). *Sistema na lichnite imena v balgarskiya i nemskiya ezik* [The system of personal names in Bulgarian and German]. Plovdiv: UI „Paisiy Hilendarski“.
- Zakon za grazhdanskata registratsiya* [Civil Registry Law], <https://www.lex.bg/laws/ldoc/2134673409>

SUMMARY

BOUNDARY PHENOMENA IN CONTEMPORARY BULGARIAN ANTHROPNOMY

The influence of the trends towards plurilingualism and globalization observed within the EU over the last two decades has also affected the Bulgarian language. Such new phenomena, which could be defined as boundary ones, may also be found in Bulgarian anthroponymy, where they appear as a result of the process of globalization via internationalization. In general, they may be seen primarily in the transmission of many foreign forenames from different cultures, be they familiar or not to Bulgarian, the onyms of which have, in most cases, not been adapted to the Bulgarian language rules (*Джюй/Dzhoy, Дүйзү/Duygu, Ефе/Efe, Ханси/Nansi*). Due to the untypical context, they have become unconventional anthroponyms following relocation. The other process is of crossing the existing grammatical rules expressed by the omission of the feminine gender flecion which is obligatory in Bulgarian. These two phenomena are directly connected with the appearance and acceptance of the so-called unisex names which, until recently, remained unknown to Bulgarian official (conventional) anthroponymy. The present research analyses how and to what degree they affect the different types of official anthroponyms (forenames, patronyms, and family names). The onomastic tendencies described represent boundary phenomena and may be taken as the beginning of a new level in the development of the Bulgarian personal name system.

Keywords: boundary phenomena, Bulgarian anthroponymy, anthroponymic innovations, unconventional forenames